

МА в містичних трилерах Френка Перетті представлено повідомленнями вибачення та прославлення, в яких різноманітними ЛРБОС втілюються біблійні образи-символи «Ісус Христос» і «Агнець», що асоціюються з жертвою Ісуса

Христа на хресті. Автор наголошує на тому, що треба просити вибачення в Ісуса, прийнявши Його смерть як акт визволення від гріха, та попросити Його увійти у своє серце, а також усе життя прославляти Його за диво спасіння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Austin J. L. *How to Do Things With Words*. Oxford : Clarendon Press, 1962. URL : <http://pubman.mpd.l.mpg.de/pubman/item/escidoc:2271128/>.
2. Carston R. *Thoughts and Utterances: The Pragmatics of Explicit Communication*. Cornwall, Wiley-Blackwell, 2002, 432 p.
3. Cutting J. *Pragmatics: A Resource Book For Students*. 3rd ed. London&New York, Routledge, 2015, 298 p.
4. Huang Y. *The Oxford Handbook of Pragmatics*. Oxford : Oxford University Press, 2017. 711 p.
5. Mazzone M. *Cognitive Pragmatics: Mindreading, Inferences, Consciousness*. Berlin, De Gruyter Mouton, 2018. 201 p.
6. Peretti E. F. *Prophet*. Wheaton : Crossway books, 1986. 376 p.
7. Peretti E. F. *Piercing the Darkness*. Westchester : Crossway books, 1989. 441 p.
8. Peretti E. F. *The Oath*. Dallas : Word Publishing, 1995. 545 p.
9. Peretti E. F. *This Present Darkness*. Westchester. Illinois: Crossway Books, 1986. 376 p.
10. Peretti E. F. *The Visitation*. Nashville : WestBow Press, 2003. 600 p.
11. Searle R. J. *A Classification of Illocutionary Acts*. 1979. URL : https://sites.duke.edu/conversions/files/2014/09/Searle_Illocutionary-Acts.pdf.
12. Wilson D., Sperber D. *Relevance and Meaning*. Cambridge, Cambridge University Press, 2012. 401 p.
13. СУМ – Словник української мови : в 11 т. / ред. кол. : І. Київ Білодід (гол. ред.) та ін. Київ : Вид-во «Наукова думка», 1970. Т. 1 : А–В. 801 с.; 1971. Т. 2 : Г–Ж. 550 с.; 1972. Т. 3 : З. 744 с.; 1973. Т. 4 : І–Москва 840 с.; 1974. Т. 5 : Н–О. 840 с.; 1975. Т. 6 : П–ПОЇТИ. 832 с.; 1976. Т. 7 : ПОЇХАТИ–ПРИРОБЛЯТИ. 723 с.; 1977. Т. 8 : ПРИРОДА–РЯХТЛИВИЙ. 929 с.; 1978. Т. 9 : С. 918 с.; 1979. Т. 10 : Т–Ф. 659 с.; 1980. Т. 11 : Х–Ь. 700 с.
14. СП – Святе Письмо / пер. І. Огієнка. URL : <http://allbible.info/bible/ogienko/mr/12/>.

УДК 81'373.45:821.111-3'06.09

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-2.35>

ІНКОРПОРАЦІЯ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ В АНГЛОМОВНОМУ РОМАНІ М. ЗУЗАКА «КРАДІЙКА КНИЖОК»

INCORPORATION OF GERMAN-LANGUAGE ELEMENTS IN THE ENGLISH NOVEL BY MARCUS ZUSAK “THE BOOK THIEF”

Черник М.В.,

orcid.org/0000-0002-3666-0671

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри германської філології

Сумського державного університету

Денисенко А.С.,

orcid.org/0000-0001-8073-6883

студент ІV курсу

факультету іноземної філології та соціальних комунікацій

Сумського державного університету

У статті на матеріалі роману Маркуса Зузака «Крадійка книжок» розглядаються особливості інкорпорації німецькомовних елементів в англomовний художній текст. Увага приділяється основним аспектам реалізації іншомовних елементів у тексті з урахуванням їхньої інтертекстуальної природи, де за основу береться твердження, що будь-який текст є складником широкого культурного гіпертексту. Ураховуючи часо-просторові параметри розгортання сюжету в досліджуваному романі, у статті актуалізуються історичні, соціальні й геополітичні особливості тогочасного суспільства, які спонукали автора роману до вживання широкого спектру німецькомовної лексики в англomовному романі.

Вивчення різних комунікативних ситуацій, описаних у романі, дозволяє встановити основні прагматичні функції інкорпорованих німецькомовних елементів, серед яких: створення неповторного колориту часу та місця; опис життєвих умов, традицій та звичаїв; позначення певних реалій; передача унікального історичного фону; характеристика персонажів та посилення емоційності й напруження розповіді; надання описам та діалогам у романі реалістичного обрамлення.

На основі аналізу ілюстративного матеріалу проводиться диференціація німецькомовних елементів за структурними та семантичними параметрами. Структурна параметризація реалізується за рахунок здійснення компонентного й частиномовного аналізу досліджуваного матеріалу. Відповідно, німецькомовні елементи в романі представлені однокомпонентними, двокомпонентними й багатоконпонентними одиницями, вираженими окремими словами, словосполученнями або реченнями. Частиномовна репрезентація матеріалу дослідження здебільшого представлена іменниками, прикметниками, дієсловами й вигуками. Семантика німецькомовних елементів у романі М. Зузака «Крадійка книжок» актуалізується шляхом вживання номінацій членів родини, власних назв, лайливих слів, абревіатур та цитувань.

Ключові слова: інтертекстуальність, інкорпорація, художній текст, німецькомовні елементи, іншомовна лексика, структурні параметри, семантична репрезентація.

The article deals with the peculiarities of German-language elements incorporation into English literary text on the basis of Marcus Zusak's novel *The Book Thief*. The main attention is paid to the principal aspects of foreign-language elements realization in the text, taking into account their intertextual nature, basing on the statement that each text is a component of wide cultural hypertext. With due regard for time and space parameters of plot development in the novel under analysis, the article considers actualization of the historical, social and geopolitical peculiarities of the society of that time, urging the author of the novel to use a wide range of German-language lexics in English novel.

The study of different communicative situations, described in the novel, permits to define the main pragmatic functions of the incorporated German-language elements, including creation of special atmosphere of time and place; description of life conditions, traditions and customs; marking some realia; expression of unique historical background; characters references and emotional intensity of the story; realistic framing of the descriptions and dialogues in the novel.

Differentiation of German-language elements according to structural and semantic parameters is carried out on the basis of illustrative material analysis. Structural parametrisation is performed by means of component and part-of-speech analyses of the investigated material. Accordingly, German-language elements in the novel are represented by one-, two- and multi-component units, expressed by words, word-combinations or sentences. Part-of-speech representation of the investigated material is mainly expressed by nouns, adjectives, verbs and exclamations. The semantics of German-language elements in Marcus Zusak's novel *The Book Thief* is actualized by means of the use of nominations of family members, proper names, swear words, abbreviations and citations.

Key words: intertextuality, incorporation, literary text, German-language elements, foreign lexics, structural parameters, semantic representation.

Постановка проблеми. Світові мови не існують ізольовано одна від одної. Вони постійно перебувають в інтеракції, змішуючись та обмінюючись лексичним надбанням різних культур та народів і сприяючи міжкультурному обміну досвідом. Художній текст відображає певну модель світу, втілену в мові, що не може існувати поза цією мовою, а питання інтертекстуальності художніх текстів, що позначає текстову інтеракцію в межах іншого художнього тексту, наразі є одним із актуальних аспектів сучасного мовознавства.

Яскравим прикладом розвитку цих процесів є сучасний роман австралійського письменника М. Зузака «Крадійка книжок», присвячений описам Німеччини часів Другої світової війни, у якому німецькомовні елементи майстерно інкорпуються в полотно англomовного художнього тексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття інтертекстуальності художніх текстів викликає інтерес дослідників із різних філологічних студій, актуалізуючи широкий спектр малодосліджених питань із цієї тематики. У сучасних лінгвістичних дослідженнях поняття інтертекстуальності розглядається як

літературна стратегія (О. Астаф'єв [1]) і реалізується в контексті аналізу співвідношення текстів з гіпертекстом (А. Гурдуз, Д. Оддо [2; 7]). Одним із аспектів актуалізації вивчення інтертекстуальності є інкорпорація іншомовних елементів у художні тексти (А.П. Ладиненко, С.М. Мельник [3; 4]). Німецькомовні елементи в романі М. Зузака «Крадійка книжок» досліджувалися з точки зору літературного аналізу авторських інтенцій (С. Копрінс [6]).

Постановка завдання. У статті здійснюється спроба визначити особливості інтертекстуальної інкорпорації іншомовних елементів в англomовні тексти, розглянути лексико-семантичні особливості актуалізації німецькомовних елементів в англomовний художній текст на матеріалі роману М. Зузака «Крадійка книжок» і класифікувати німецькомовні елементи за структурними й семантичними параметрами.

Виклад основного матеріалу. Інтертекстуальність як явище, яке охоплює широкий спектр міжтекстових відношень, базується на твердженні, що будь-який текст завжди перебуває в оточенні безлічі попередніх йому творів і є складником широкого культурного тексту. Інтеракція текстів

у межах загального тексту відбувається за рахунок інтродукції різних кодових значень із метою досягнення авторських інтенцій і передачі попереднього досвіду людства в межах художнього тексту [1, с. 6; 2, с. 68].

Одним із засобів актуалізації феномену інтертекстуальності є інтродукція іншомовних елементів у художній текст, яка досягається за рахунок вживання запозичень або цитувань з іншої мови. Письменник звертається до вже відомих людству та літературі сюжетів, образів, прийомів із метою наслідування, посилання на певну працю чи текст, підсилення значення описаних деталей або створення унікального колориту [3, с. 69; 7, с. 132].

Прагматичний потенціал досліджуваного феномену полягає у важливому літературному завданні: емоційно вплинути на масову свідомість читачів шляхом введення в текст іншомовних елементів, слів та висловлювань, що є важливими факторами для досягнення реалістичності зображуваної дійсності.

Перцепція іншомовної лексики в художніх творах передбачає урахування фонових знань реципієнта, тому автор має орієнтуватися на потенційних читачів і за потреби перекладати або пояснювати іншомовні елементи. Переклад або пояснення іншомовних елементів може не подаватися в разі, якщо вони є загальновідомими, або ж у випадках, коли фраза чи слово вже вживалися в тексті раніше [5, с. 221].

Яскравим прикладом інкорпорації іншомовних елементів у художній текст є роман австралійського письменника М. Зузака «Крадійка книжок», виданий у 2005 році. Це історія маленької осиротілої дівчинки Лізел, яка жила в Німеччині в часи Другої світової війни, коли до влади прийшли нацисти на чолі з Адольфом Гітлером [6].

Автор описує життя звичайних німців, що також, не менше за інші народи, потерпали від війни. При цьому він вдається до інтродукції в текст великої кількості тогочасних реалій, багато з яких подаються у вигляді іншомовних елементів, виділених курсивом, часто без перекладу й пояснень. Актуалізуючись у різних комунікативних ситуаціях, німецькомовні елементи виконують різні прагматичні функції: створення неповторного колориту часу та місця, опис життєвих умов, традицій та звичаїв, унікального фону історії, позначення певних реалій та діалогів персонажів [4, с. 188].

Аналіз ілюстративного матеріалу дав змогу диференціювати актуалізацію німецькомовних елементів у романі М. Зузака «Крадійка книжок» за структурними та семантичними параметрами.

Структурні параметри було розглянуто за допомогою компонентного й частиномовного аналізів досліджуваного матеріалу.

Компонентний аналіз дозволив виявити однокомпонентні (наприклад, *Arschloch*, *The Kommunisten*, *Die Jude*, *Der Traumträger*), двокомпонентні (наприклад, *Saumensch*, *Frohe Weihnachten*, *Danke schön*, *Guten Tag*) та багатокомпонентні (наприклад, *Deutschland über Alles*, *Wie geht's dir heut*, *Was hast du gesagt?*) німецькомовні елементи в романі.

Частиномовний аналіз показав, що німецькомовні елементи в романі М. Зузака «Крадійка книжок» репрезентуються за рахунок вживання таких частин мови: іменників (простих (наприклад, *Papa*, *Himmel*, *Schweine*, *Affe*, *Kind*) і складних (наприклад, *Hochdeutsch*, *Der Traumträger*, *Saumensch*, *Dummkopf*)), прикметників (наприклад, *neu*, *dreckig*, *froh*, *gut*, *schön*), дієслів (наприклад, *Pass auf*, *Kind*; *Spinnst du*; *Was hast du gesagt?*; *Warte*).

Аналіз емпіричного матеріалу виявив, що за семантикою німецькомовні елементи в романі М. Зузака «Крадійка книжок» актуалізуються за рахунок вживання номінацій членів родини, власних назв, лайливих слів, абревіатур та цитувань.

Вживання німецькомовних номінацій для опису членів родини зумовлене особливостями характеристики його персонажів і представлене такими лексемами: *Mama*, *Papa*. Наприклад, у репліці дівчинки до своїх прийомних батьків "*Liesel answered quietly: "Auch Mama – also Mama"* [8, с. 28], "*Schlaf gut, Papa, the girl said at those times*" [8, с. 322] автор вживає німецькомовні номінації членів родини *Mama* і *Papa*.

Власні назви в романі М. Зузака актуалізуються за рахунок вживання імен історичних постатей, назв книг, пісень, закладів, а також топонімів, які виражають назви міст та вулиць.

У романі згадується така історична постать, як А. Гітлер (наприклад, "*Or when Max Vandenburg arrived on **Himmel** Street carrying handfuls of suffering and **Hitler's Mein Kampf?**"* [8, с. 24], "*The first thing they did there was make sure your "heil Hitler" was working properly*" [8, с. 32], "*He **Heil Hitlered** when it was asked of him and he flew the flag on the right days*" [8, с. 32]), який був керівником нацистської партії Німеччини та керував урядом у передвоєнний та воєнний період. Завдяки інтродукції цього імені автор досягає правдивого та реалістичного опису німецького суспільства маленького містечка, зображеного в романі, якому влада здавалася чужою. Також у цьому уривку вжита оригінальна назва книги,

що написав А. Гітлер. При цьому автор застосував форму присвійного відмінка за правилами англійської мови: *англ.* mum's pie; *нім.* Mutters Kuchen.

Номінацію літературного твору зустрічаємо в реченні “*The book was red, with black writing on the spine. ‘Der Traumträger’. The Dream Carrier*” [8, с. 252]. Назву книги автор подає в оригіналі, а потім дає її переклад англійською.

Номінація німецькомовної пісні-гімну “*Deutschland über Alles*” у романі створює атмосферу піднесення та певного послаблення напруги на фоні війни: “*Their voices were full of song, culminating in a roaring rendition of ‘Deutschland über Alles’. Germany over Everything*” [8, с. 49]. У такий спосіб автор передає запал та піднесення німців в момент співу національного німецького гімну.

Автор згадує назви німецьких закладів **STEINER SCHNEIDERMEISTER** у реченні “*Just as she could make out the sign that said STEINER SCHNEIDERMEISTER, she turned and ran back*” [8, с. 106]. При цьому він не супроводжує ці німецькомовні елементи перекладом, дотримуючись правила з теорії перекладу, за яким назви магазинів, підприємств, друкарень тощо не перекладаються, а лише за потреби транскрибуються мовою перекладу зі збереженням звукової форми. У вищенаведеній цитаті автор звернувся до вживання назви майстерні-магазину місцевого майстра. У ті часи вивіски та емблеми більшості магазинів виконувалися лише великими літерами. Саме цю деталь відобразив автор, прописавши назву закладу великими літерами.

Також автор вживає назву діалекту німецької мови **Hochdeutsch** у реченні “*He approached an old faithful named Herbert Bollingera man with a hemispheric waistline who spoke Hochdeutsch (he was from Hamburg) when he saw him on Munich Street*” [8, с. 138], звертаючи увагу на персонажа, який розмовляє літературною німецькою мовою, незважаючи на те, що походить із півночі країни. Таким чином, автор вказує на невідповідність, протиставлення, а також на освіченість цієї людини. **Hochdeutsch** – це різновид німецької мови, назва групи діалектів, якими розмовляють люди в ряді країн, а також безпосередньо в Німеччині, переважно в південній частині. Від інших діалектів німецької мови він відрізняється чистотою вимови, літературністю та стандартністю.

Німецькі топоніми у романі представлені назвами міст та вулиць, що подаються автором в оригіналі “*Quite a way beyond the outskirts of Munich, there was a town called Molching, said best by the likes of you and me as Molking. That’s where they were taking her, to a street by the name*

of Himmel. Him, she accused Herr Vogel from Heide Strasse. Made all his money from his father. He throws it away on women and drink. And washing and ironing, of course” [8, с. 21].

Вживання німецькомовних лайливих номінацій зумовлене стилістичними особливостями роману, а також особистісними характеристиками його персонажів із притаманними їм висловлюваннями й представлене такими лексемами: **saumensch, saukerl, arschloch, dummkopf** тощо.

Наприклад, у словосполученні “*the art of saumensching*” [8, с. 14], що є підпунктом та спойлером першого розділу одночасно, автор вдається до вживання образливої лексеми **saumensch**, додаючи до неї англійське закінчення *-ing*.

У наступному прикладі автор актуалізує найбільш вживані в романі образливі номінації з їхнім поясненням: “*Every second word was either Saumensch or Saukerl or Arschloch. For people who aren’t familiar with these words, I should explain. Sau, of course, refers to pigs. In the case of Saumensch, it serves to castigate, berate, or plain humiliate a female. Saukerl (pronounced saukairl) is for a male. Arschloch can be translated directly into “asshole” That word, however, does not differentiate between the sexes. It simply is*” [8, с. 26]. У більшості випадків їх вимовляла прийомна мама Лізел на її адресу, і такими ж словами вона зверталася до свого чоловіка Ганса – такий факт дуже красномовно характеризує постать цієї героїні.

В іншому фрагменті, де наявні два образливі висловлювання: “*Saumensch, du dreckiges! – Liesel’s foster mother shouted that first evening when she refused to have a bath. “You filthy pig!”*” [8, с. 26] – переклад слова **Saumensch** вже не надається, тому що попередньо автором було надане детальне пояснення більшості найпопулярніших у романі образливих слів та звертань. Проте переклад висловлювання **du dreckiges** англійською мовою присутній наприкінці речення [6].

Автор також вживає німецькомовні аббревіатури на позначення воєнних термінів, а також союзів та партій, що існували в часи війни в Німеччині. Наприклад, аббревіатура-реалія **LSE – Luftwaffe Sondereinheit** у реченні “*The LSE. A NECESSARY EXPLANATION: LSE – Luftwaffe Sondereinheit – Air Raid Special Unit*” [8, с. 328] містить доданий автором англійський артикль *the*. Тому далі автор декодує і пояснює це явище: ця аббревіатура позначає армію чи об’єднання, що було сформоване з метою протидії авіаційними воєнним наступам. Безпосередньо в тексті автор наводить детальне пояснення терміна, зазначаючи, що завдання

цього загону полягало в тому, щоб гасити пожежі, рятувати постраждалих та укріплювати місто.

Автор використовує велику кількість вигуків та діалогічних конструкцій, зважаючи на те, що більша частина німецькомовних елементів вжита саме в діалогах та покликана підкреслити реалістичність комунікативної ситуації. Наприклад, у майстерні одного з головних героїв твору звучить різдвяне привітання до Лізел *Frohe Weihnachten*, на що вона відповідає: “*Frohe Weihnachten, Liesel replied*” [8, с. 350].

Досить часто в романі наводиться нацистське привітання-реалія *heil Hitler* (наприклад, “*The first thing they did there was make sure your ‘heil Hitler’ was working properly. Then you were taught to march straight, roll bandages, and sew up clothes*” [8, с. 32]), що було популярне у воєнній Німеччині.

Німецькомовне привітання «Із Днем Народження» – *Alles Gute zum Geburtstag* – також фігурує у творі: “*He smiled weakly. All the best for your birthday*” [8, с. 78], додаючи комунікативній ситуації святковості та емоційності.

Варто зазначити, що більшість діалогічних вигуків та запитань, що застосовував автор, є експресивними та емоційними, як, наприклад, речення “*Spinnst du?! Are you stupid?!*” [8, с. 10], в якому емоційність передається ще й за рахунок неочікуваності, з огляду на те, що запитання коротке, влучне та стоїть на початку всієї фрази.

Зустрічаються й німецькомовні розмовні конструкції, в яких є лише вигуки та частки, як, наприклад, фраза “*Ja, ja, sehr gut, sehr gut. Liesel imagined that they did everything twice*” [8, с. 74]. Подяка та згода одного з персонажів у цьому прикладі вживається декілька разів. Виходячи з оцінки емоційності висловлювань *ja* та *sehr gut*, можна стверджувати, що вони відносно емоційно нейтральні.

Для передачі напруженого емоційного стану героїв та надання надії автор включив у діалоги речення, що повторюються декілька раз, як, наприклад, діалогічна репліка “*What? Rudy asked him. Was hast du gesagt? What did you say?*” [8, с. 373], в якій описано нервовий стан головної героїні, яка не може отямитися після бомбардування та постійно перепитує свого друга, що сталося.

Висновки. У ході проведеного дослідження було виявлено, що будь-який текст прямо чи опосередковано несе в собі відгук попередньої спадщини. Саме в цьому полягає ідея інтертекстуальності – спектру міжтекстових відносин, що доводить функціонування одного тексту в межах іншого.

Передумови інкорпорації іншомовних елементів у художній текст складають індикатори смислового поля твору, а потенціал досліджуваного феномену полягає в завданні автора емоційно вплинути на читача. Прагматичний потенціал досліджуваного феномену полягає у важливому літературному завданні: емоційно вплинути на масову свідомість читачів шляхом введення в текст іншомовних елементів, слів та висловлювань, що є важливими для досягнення правдивості зображуваної дійсності.

Німецькомовні елементи в романі М. Зузака «Крадійка книжок» мають різноманітну стилістичну диференціацію, проте головна мета їх інкорпорації автором у роман полягає у створенні оригінального місцевого колориту, наданні описам та діалогам роману живого обрамлення, характеристик персонажів та посиленні емоційності й напруження розповіді.

Структурні аспекти інкорпорації німецькомовних елементів проаналізовані на основі класифікацій компонентних і частиномовних параметрів досліджуваного матеріалу.

Семантична репрезентація німецькомовних елементів представлена номінаціями на позначення членів сім’ї, власних назв, що актуалізуються за рахунок вживання імен історичних постатей, назв книг, пісень, закладів, топонімів, що виражають назви міст та вулиць, скорочень та абревіатур, лайливих цитувань та слів, а також вигуків та діалогічних висловів.

Отже, актуалізуючись у різних комунікативних ситуаціях, німецькомовні елементи виконують різні прагматичні функції: створення неповторного колориту часу та місця, опис життєвих умов, традицій та звичаїв, створення унікального фону історії, позначення певних реалій та діалогів персонажів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Астаф’єв О. Інтертекстуальність як літературна стратегія. Київ : Дивослово, 2000. № 2. С. 5–7.
2. Гурдуз А. Інтертекстуальність і гіпертекст: проблеми теорії і практики. *Укр. мова й літ. в середніх школах*. Київ. : «Академія», 2007. № 4. С. 67–72.
3. Ладиненко А.П. Використання іншомовних включень в англійських художніх текстах для створення атмосфери часу та місця дії. *Одеський лінгвістичний вісник Національного університету «Одеська юридична академія»* / за ред. Н.В. Петлюченко. Одеса : Нац. університет «Одеська юридична академія» 2017. Вип. 10. Т. 1. С. 67–70.

4. Мельник С.М. Іншомовна лексика як джерело лексичних інновацій у художній прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Збірник наукових праць Лінгвістика*. Луганськ : ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. № 2(20). С. 186–193.
5. Черник М.В. Лексико-семантичні засоби вираження мистецьких реалій в англomовних художніх текстах. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. № 70. С. 219–224.
6. Koprince S. Words from the Basement: Markus Zusak's The Book Thief. *Notes on Contemporary Literature*. 2011. № 41(1). URL : <https://www.questia.com/read/1G1-255494819/words-from-the-basement-markus-zusak-s-the-book-thief>.
7. Oddo J. Intertextuality and the 24-Hour News Cycle : A Day in the Rhetorical Life of Colin Powell's U.N. Address. East Lansing, MI : Michigan State University Press, 2014. P. 132–133.
8. Zusak M. The Book Thief. Uxbridge Road, London – BLACK SWAN, 2007. 389 p.

УДК 81'42'37:811.111

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-2.36>

LINGUOPRAGMATIC ASPECTS OF THE PROCESS OF CONSTRUCTING LEXICAL INNOVATIONS IN MODERN ENGLISH MEDIA DISCOURSE

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСІВ ТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Chumak L.M.,

orcid.org/0000-0001-6631-3403

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer of the Department of the English Language

Zhytomyr Ivan Franko State University

In the article a structural-semantic analysis of lexical innovations was carried out on the basis of the texts from Modern English media discourse, which allowed to distinguish two types of word-formation models: the non-combined and the combined ones. The process of constructing lexical derivatives by non-combined models is represented by morphological models and the ones of shortening. The principle of constructing lexical innovations by combined models is further subdivided into two groups: the first one – the homogenetic, the structure of which is characterized by the combination of the genetically related elements and ways of lexical innovations word-formation, and the second one – the heterogenetic, based on the combination of genetically unrelated elements and ways of word-formation accordingly. The role of lexical innovations in the implementation of strategies of organizing Modern English media discourse is considered. The following strategies in the English media discourse: attention drawing, informative-interpretative, evaluative, and appealing to necessities, the implementation of which is provided by lexical innovations, are defined. The strategy of attention drawing to the most important information in the media discourse is realized within tactics of lexical innovation position arrangement in the statements, and second one – explanation of the phenomena, denoted by the innovation. The informative-interpretative strategy is a means of interpreting events, concepts, phenomena, and features that have appeared recently and are represented by new lexemes, embodied in the tactics of informing and appealing to authority. The evaluative strategy is implemented by establishing the significance of the object of evaluation, denoting the positive or negative features of new phenomena. The strategy of appealing to necessities is realized by lexical innovations in the processes of constructing the events in the media discourse that nominate aspects of an individual's existence – physiological needs, needs in safety, affiliation, reputation, self-actualization.

Key words: lexical innovation, word-formation model, media discourse, strategies, tactics.

У статті на матеріалі сучасного англomовного медійного дискурсу проведено структурно-семантичний аналіз лексичних інновацій, що дозволив виокремити некомбіновані та комбіновані моделі творення нових лексем. Процес творення похідних слів за некомбінованими моделями унаочнено морфологічними та моделями скорочення. Принцип творення лексичних інновацій за комбінованими моделями представлено у двох групах: гомогенних, у структурі яких сполучуються генетично споріднені елементи і способи словотворення, та гетерогенних, що ґрунтуються на поєднанні генетично відмінних елементів та способів словотворення відповідно. Розглянуто роль лексичних інновацій у реалізації стратегій організації англomовного медійного дискурсу. Визначено стратегії і тактики, реалізацію яких забезпечують лексичні інновації: привернення уваги, інформаційно-інтерпретаційна, оцінки, апеляції до потреб індивіда. Привернення уваги до сприйняття найбільш важливої інформації в медійному дискурсі здійснюється за допомогою тактик позиційного розміщення лексичних інновацій у повідомленні та пояснення явища, вираженого інновацією. Інформаційно-інтерпретаційна стратегія є способом інтерпретації подій, понять, явищ та ознак, які з'явилися нещодавно та виражені новими словами, що реалізуються у вигляді тактик інформування та апеляції до авторитетів шляхом залучення популярної в певній сфері суспільства думки. Стратегія оцінки реалізується шляхом встановлення значимості об'єкта оцінки через позначення позитивних чи то негативних властивостей нових